

Vec C-251/24

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

9. apríl 2024

Vnútroštátny súd:

Curtea de Apel București

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

28. február 2024

Žalobkyňa:

Axpo Energy Romania SA

Žalované:

Agenția Națională de Administrare Fiscală

Guvernul României

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Žaloba, ktorá sa týka predovšetkým zaplatenia náhrady údajnej škody vzniknutej spoločnosti Axpo Energy Romania SA, t. j. žalobkyni, v rokoch 2022 a 2023 v dôsledku úhrady príspevku do Fondu energetickej transformácie v súvislosti s obchodnou činnosťou, ako aj súvisiacich úrokov, a tiež zaplatenia náhrady údajnej škody vzniknutej žalobkyni v dôsledku uplatnenia mechanizmu stanovenia maximálneho cenového stropu pre ceny zemného plynu a elektriny pre koncových odberateľov

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

V zmysle článku 267 ZFEÚ žiada vnútroštátny súd o výklad článkov 28, 30, 35, 101 a 102, článku 107 ods. 1 a článku 108 ods. 3 ZFEÚ, ako aj o výklad niektorých ustanovení smernice 2019/944, nariadenia 2019/943 a smernice 2006/112

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa ustanovenia článku 3 ods. 1, 3 a 4 a článku 9 ods. 2 smernice (EÚ) 2019/944 v spojení s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, podľa ktorých sú členské štáty povinné zabezpečiť rovnaké a nediskriminačné podmienky pre účastníkov trhu s elektrinou, vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát zriadil dodatočnú daňovú povinnosť, akú predstavuje príspevok za obchodnú činnosť, ktorý sa riadi mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022, a to odlišne, len na úkor určitých účastníkov vykonávajúcich transakcie na veľkoobchodných trhoch s energiou, ako sú dodávatelia vykonávajúci obchodnú činnosť, s výnimkou iných kategórií účastníkov, ako sú výrobcovia elektriny a tepelnej energie kogeneráciou, ako aj účastníkov, ktorých výrobné kapacity boli uvedené do prevádzky po 1. apríli 2022?

2. Majú sa ustanovenia článkov 101 a 102 ZFEÚ, podľa ktorých členské štáty nesmú prijímať opatrenia, ktoré vylučujú, obmedzujú alebo skresľujú hospodársku súťaž v rámci vnútorného trhu, alebo ktoré obmedzujú alebo kontrolujú výrobu alebo odbyt, prípadne opatrenia, ktoré uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých plneniach voči ostatným obchodným partnerom, vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát zriadil dodatočnú daňovú povinnosť, akú predstavuje príspevok na obchodnú činnosť, ktorý sa riadi mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022, len na úkor určitých účastníkov vykonávajúcich transakcie na veľkoobchodných trhoch s energiou, ako sú dodávatelia vykonávajúci obchodnú činnosť, s výnimkou iných kategórií účastníkov, ako sú výrobcovia elektriny a tepelnej energie kogeneráciou, ako aj účastníkov, ktorých výrobné kapacity boli uvedené do prevádzky po 1. apríli 2022, čím sa vo vzťahu

k subjektom podliehajúcich uvedenému príspevku vytvára konkurenčná nevýhoda?

3. Majú sa ustanovenia článku 107 ods. 1 a článku 108 ods. 3 ZFEÚ týkajúce sa povinnosti členských štátov oznamovať štátnu pomoc vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ako je príspevok na obchodnú činnosť, ktorý sa riadi mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022, predstavuje štátnu pomoc v prospech subjektov, ktorí sú oslobodení od platenia uvedeného príspevku, ktorá podlieha oznamovacej povinnosti?

4. Majú sa ustanovenia článku 3 písm. a), b), h) a p) a článku 10 ods. 1, 4 a 5 nariadenia 2019/943 v spojení s odôvodneniami 22 a 23 preambuly tohto nariadenia, článku 5 ods. 1, 3 a 4 smernice 2019/944, ako aj článku 8 nariadenia 2022/1854, ktoré upravujú zásady týkajúce sa tvorby cien na veľkoobchodnom trhu s energiou, vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát zriadil dodatočnú daňovú povinnosť, akú predstavuje príspevok na obchodnú činnosť, ktorý sa riadi mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022? Možno v rámci výkladu uvedených ustanovení považovať predmetný príspevok za primeraný v kontexte toho, že nezohľadňuje prevádzkové náklady účastníkov trhu vykonávajúcich obchodnú činnosť? Možno v rámci výkladu uvedených ustanovení považovať predmetný príspevok za nediskriminačný v kontexte toho, že sa vzťahuje len na časť účastníkov veľkoobchodného trhu vykonávajúcich činnosť nákupu a ďalšieho predaja energie?

5. Majú sa ustanovenia článkov 28, 30 a 35 ZFEÚ, článku 3 nariadenia 2019/943 a článku 3 smernice 2019/944, ktoré stanovujú zákaz zavádzania legislatívnych prekážok pre cezhraničné toky elektriny medzi členskými štátmi, vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát zriadil dodatočnú daňovú povinnosť, akú predstavuje príspevok na obchodnú činnosť, ktorý sa riadi mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022 a ktorý v období od 1. septembra do 16. decembra 2022 stanovoval vo vzťahu k vývozu prísnejší vzorec výpočtu, pri ktorom sa nevykazoval nijaký zisk, kým v prípade vnútroštátneho predaja sa uznával teoretický zisk 2%? Bráni právo Európskej únie v rámci výkladu uvedených ustanovení zriadeniu takéhoto príspevku, ktorý s účinnosťou od 16. decembra 2022 stanovuje úhradu príspevku len v prípade predaja množstva energie určenej na vývoz, nie však v prípade dovozu energie?

6. Bránia ustanovenia článku 401 smernice 2006/112, ktoré členským štátom zakazujú zavádzať popri dani z pridanej hodnoty ďalšie poplatky alebo dane z obratu, tomu, aby členský štát zriadil dodatočnú daňovú povinnosť, akú predstavuje príspevok na obchodnú činnosť, ktorý sa riadi mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Zmluva o fungovaní Európskej únie: články 28, 30, 35, 101, 102 a 107 a článok 108 ods. 1 a 3

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ: článok 3 ods. 1, 3 a 4, článok 5 ods. 1, 3 a 4 a článok 9 ods. 2

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou: odôvodnenia 22 a 23, článok 3 písm. a), b), h) a p), a článok 10 ods. 1, 4 a 5

Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1854 zo 6. októbra 2022 o núdzovom zásahu s cieľom riešiť vysoké ceny energie: článok 8

Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty: odôvodnenia 4 a 7 a článok 401

Uvedená judikatúra súdov Únie

Rozsudky zo 6. októbra 1982, CILFIT/Ministero della Sanità (283/81, Zb. 1982, s. 3415), EU:C:1982:335; z 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko (C-354/90, Zb. 1991, s. I-5505), EU:C:1991:440, body 10 a 14; z 12. apríla 1994, Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën (C-1/93, Zb. 1994, s. I-1137), EU:C:1994:127, bod 15; z 15. júla 2004, Pearle a i. (C-345/02, Zb. 2004, s. I-7139), EU:C:2004:448, body 30 až 32; z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano (C-148/04, Zb. 2005, s. I-11137), EU:C:2005:774, bod 42; zo 7. septembra 2006, Marrosu a Sardino (C-53/04, Zb. 2006, s. I-7203), EU:C:2006:517, bod 54; z 5. októbra 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich (C-368/04, Zb. 2006, s. I-9957), EU:C:2006:644, bod 39; zo 16. februára 2012, Eon Aset Menidjunt (C-118/11), EU:C:2012:97, bod 76; z 25. februára 2021, Novo Banco (C-712/19), EU:C:2021:137, bod 45; z 27. januára 2022, Fondul Proprietatea (C-179/20), EU:C:2022:58, body 84 a 85; zo 7. apríla 2022, Autonome Provinz Bozen (C-102/21 a C-103/21), EU:C:2022:272, body 58 a 59; návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka J. Kokott 5. septembra 2013 vo veci C-385/12, EU:C:2013:531, bod 89.

Uvedené vnútroštátne predpisy

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (mimoriadne nariadenie vlády č. 27/2022 týkajúce sa opatrení vzťahujúcich sa na koncových odberateľov na trhu s elektrinou a zemným plynom v období od 1. apríla 2022 do 31. marca 2023 a o zmene a doplnení niektorých právnych aktov, v znení neskorších predpisov) (ďalej len „OUG č. 27/2022“), schválené zákonom č. 206/2022: článok 15 ods. 1, 2 a 5, stanovuje, že:

- zriaďuje sa špecifická daň vo výške 80 % vypočítaná podľa osobitnej metodiky, ktorá sa uplatňuje na dodatočné príjmy výrobcov elektriny a zemného plynu,
- daň sa neuplatňuje na dodatočné príjmy z výrobných kapacít uvedených do prevádzky po nadobudnutí účinnosti mimoriadneho nariadenia vlády a dodatočné príjmy spoločností poskytujúcich verejné teplárenské služby, ktoré vyrábajú elektrinu kogeneráciou,
- daň sa platí do štátneho rozpočtu na osobitný príjmový účet rozpočtu do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý je splatná.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 119/2022 pentru modificarea și completarea OUG nr. 27/2022, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, aprobată prin Legea nr. 357/2022 (mimoriadne nariadenie vlády č. 119/2022 o zmene a doplnení OUG č. 27/2022, ako aj o zmene a doplnení niektorých právnych aktov v odvetví energetiky, schválené zákonom č. 357/2022) (ďalej len „OUG č. 119/2022“): článok I bod 13, ktorým sa mení článok 15 OUG č. 27/2022, stanovuje, že:

- daň pôvodne zavedená prostredníctvom OUG č. 27/2022 sa nahrádza príspevkom do Fondu energetickej transformácie (ďalej len „príspevok“),
- s účinnosťou od 1. septembra 2022 platia príspevok výrobcovia elektriny, agregované subjekty výroby elektriny, obchodníci, dodávatelia vykonávajúci obchodnú činnosť, agregátori obchodujúci s množstvom elektriny a/alebo zemného plynu na veľkoobchodnom trhu,
- príspevok sa neuplatňuje ani na výrobné kapacity uvedené do prevádzky po 1. septembri 2022, ani na spoločnosti poskytujúce verejné teplárenské služby, ktoré vyrábajú elektrinu kogeneráciou,
- dvojstranné zmluvy uzatvorené na veľkoobchodnom trhu priamym rokovaním sú zmluvné strany povinné oznámiť Národnému energetickému regulačnému úradu do 2 pracovných dní odo dňa ich uzatvorenia,
- príspevok vypočítava, priznáva a platí predávajúci mesačne, do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý je splatný,
- príspevok (C) sa vypočíta takto: $C = (P_{mt} - P_a) \times Q_t \times 100 \%$, pričom: Q_t = množstvo energie obchodovanej na export alebo dodanej; P_{mt} – priemerná cena obchodovania s energiou na dennom trhu platná pre deň predchádzajúci transakcii; P_a – nákupná cena.

V prílohe č. 3 k OUG č. 119/2022 (neskôr príloha č. 6.1 k OUG č. 27/2022) sa v podstate stanovuje, že:

- príspevok sa určuje podľa rozdielu medzi: a) mesačnou váženou priemernou predajnou cenou elektriny/zemného plynu dodanej/dodaného počas referenčného mesiaca a b) mesačnou váženou priemernou nákupnou cenou elektriny/zemného plynu dodanej/dodaného počas referenčného mesiaca, ku ktorej sa pripočítava časť zisku vo výške 2 %,
- pri výpočte dodaného množstva sa zohľadňujú všetky dohodnuté množstvá s dodávkou v referenčnom mesiaci bez ohľadu na dátum podpisu zmluvy.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa pôsobí na trhu s elektrinou a zemným plynom, pričom vykonáva jednak dodávateľskú činnosť pre koncových odberateľov, jednak obchodnú činnosť, čiže veľkoobchodný nákup a predaj elektriny a zemného plynu prostredníctvom finančných zmlúv a/alebo zmlúv o fyzických dodávkach.
- 2 Pokiaľ ide o vykonávanú obchodnú činnosť, žalobkyňa uvádza na trh elektrinu a zemný plyn uzatváraním predajných alebo kúpnych zmlúv na veľkoobchodných trhoch, čím zaručuje aj potrebu likvidity a stability ostatných účastníkov trhu s energiou, ktorí môžu nakupovať energiu a zemný plyn od obchodníkov s cieľom odstrániť prípadné nedostatky alebo zmierniť riziká.
- 3 Žalobkyňa je vďaka svojej obchodnej činnosti schopná ponúknuť účastníkom trhu strednodobú a dlhodobú ochranu pred kolísaním cien v energetickom sektore. V tejto súvislosti žalobkyňa na základe trhových analýz a odborných odhadov uzatvára krátkodobé, strednodobé a dlhodobé zmluvy na predaj alebo nákup značného množstva elektriny, čím zabezpečuje potrebu stability výrobcov, ako aj dodávateľov odberateľov, veľkoobchodných odberateľov elektriny alebo iných obchodníkov.
- 4 Pokiaľ ide o činnosť dodávky energie, zahŕňa predaj elektriny alebo zemného plynu koncovým odberateľom, ako aj nákup prostredníctvom veľkoobchodných produktov v objemoch dodávaných koncovým odberateľom.
- 5 Na žalobkyňu sa ako na obchodníka vzťahuje OUG č. 119/2022 a OUG č. 27/2022, prostredníctvom ktorých rumunský štát zaviedol opatrenia s cieľom poskytnúť ochranu koncovým odberateľom tým, že stanovil maximálny strop pre ceny elektriny fakturované týmto odberateľom, pričom zároveň zaviedol mimoriadne dodatočné daňové povinnosti pre obchodníkov a výrobcov elektriny a zemného plynu.
- 6 Žalobou z 5. decembra 2022 žalobkyňa navrhuje Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti, Rumunsko), t. j. vnútroštátnemu súdu v prejedávanej veci, aby v konaní proti Guvernul României (rumunská vláda) a Agenția Națională de Administrare Fiscală (Národná agentúra pre správu daní, Rumunsko) (ANAF), t. j. žalovaným:

- uložil žalovaným povinnosť zaplatiť ako náhradu škody sumu v predbežne vyčíslenej výške 8 983 755 RON (rumunských lei), a to ako náhradu vzniknutej škody resp. škody, ktorá žalobkyni podľa jej názoru vznikla v rokoch 2022 a 2023 v dôsledku zaplatenia príspevku za obchodnú činnosť, ako aj zákonné úroky z uvedenej sumy,
  - uložil žalovaným povinnosť nahradit' škodu, ktorá vznikla alebo by vznikla žalobkyni v priebehu rokov 2022 a 2023 v dôsledku uplatnenia mechanizmu stanovenia maximálneho stropu pre ceny zemného plynu a elektriny pre koncových odberateľov;
  - podal na Curtea Constituțională (Ústavný súd, Rumunsko) návrh na začatie konania o súlade niektorých ustanovení OUG č. 27/2022;
  - vyhlásil neplatnosť Ordinul președintelui ANAF nr. 1635/2022 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui ANAF nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă (výnos predsedu ANAF č. 1635/2022, ktorým sa mení a dopĺňa výnos predsedu ANAF č. 587/2016, ktorým sa schválil vzor a obsah tlačív používaných na daňové priznanie a dane podliehajúce režimu samozdanenia alebo zrážkovej dane) (ďalej len „výnos č. 1635/2022“), keďže jednak ide o sekundárny akt vydaný na účely uplatnenia vnútroštátnych ustanovení, ktoré sú údajne v rozpore s ústavou, jednak o správny akt vydaný v rozpore s primárnou vnútroštátnou právnou úpravou.
- 7 Žalované vzniesli vo svojich vyjadreniach viaceré námietky, pričom vo veci samej navrhli žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.
- 8 V priebehu konania žalobkyňa požiadala vnútroštátny súd o predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 9 Žalobkyňa usudzuje, že na prejednávanej vec sa vzťahujú niektoré ustanovenia práva Únie a že zavedenie povinnosti platiť príspevok je v rozpore jednak so ZFEÚ, jednak s nariadeniami 2022/1854 a 2019/943 a smernicou 2019/944 a 2006/112.
- 10 Ďalej uvádza, že bola povinná platiť príspevok vo vzťahu k zisku a že nezohľadňuje celú jej činnosť vzhľadom na to, že mechanizmus stanovenia maximálneho stropu od nej vyžaduje zaznamenávanie strát, keďže vzorec na výpočet príspevku nezohľadňuje realitu trhu a spôsoby vykonávania obchodnej činnosti.
- 11 Keďže príspevok zohľadňuje len ziskové mesiace, nie však mesiace, v ktorých bola jej činnosť stratová, ani výdavky potrebné na vykonávanie jej podnikania,

žalobkyňa zastáva názor, že predmetný príspevok v skutočnosti znamená zabavenie fiktívneho zisku s negatívnymi dôsledkami pre jej podnikanie.

- 12 Tým, že príspevok sa uplatňuje na všetky veľkoobchodné transakcie súvisiace s obchodnou činnosťou bez ohľadu na čas dojednania týchto transakcií, má retroaktívne účinky odporujúce zásadám právnej istoty a predvídateľnosti daňového zaťaženia. Väčšina veľkoobchodných transakcií sa totiž dojednáva prostredníctvom forwardových (termínových) zmlúv, ku ktorých uzatvoreniu došlo výrazne pred nadobudnutím účinnosti príspevku, t. j. v čase, keď účastníci trhu nedokázali zaviesť do účtovníctva účinky príspevku.
- 13 Okrem toho zavedenie nadmerných informačných povinností týkajúcich sa bilaterálnych transakcií na veľkoobchodných trhoch do 2 dní po ich uzatvorení, ako aj ukládanie pokút do výšky 5 % z obratu za protiprávne konanie, ktoré sa jasne neupravuje, bránia podľa žalobkyne slobodnému a predvídateľnému výkonu jej hospodárskej činnosti.
- 14 ANAF navrhuje vyhlásiť návrh na začatie prejudiciálneho konania určený Súdneho dvoru za neprípustný, pričom poukazuje na to, že všetky prejudiciálne otázky položené žalobkyňou sa týkajú jedine ustanovení OUG č. 27/2022 a nie výnosu č. 1635/2022, ktorého sa týka návrh na vyhlásenie neplatnosti v prejedávanej veci. Žalobkyňa sa podľa názoru ANAF v skutočnosti usiluje získať od Súdneho dvora rozhodnutie, ktoré usmerní vnútroštátny súd pri vydaní rozhodnutia v danej veci, pričom otázky, ktoré uvedený súd položil, sa týkajú výlučne konkrétnych aspektov prípadu, o ktorom rozhoduje, takže v prejedávanej veci nie sú splnené podmienky prípustnosti stanovené v článku 267 ZFEÚ.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 15 Vnútroštátny súd uvádza, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je potrebný na účely vydania rozhodnutia v danej veci jednak s ohľadom na tvrdenia žalobkyne týkajúce sa nezákonnosti príspevku, jednak vzhľadom na účinky ustanovení práva Únie v oblasti štátnej pomoci, zlučiteľnosť dane so základnými slobodami, so všeobecnými zásadami práva Únie a s politikami týkajúcimi sa zdaňovania obnoviteľnej energie.
- 16 S ohľadom na judikatúru Súdneho dvora (rozsudky Marrosu a Sardino, bod 54, a Eon Aset Menidjmont, bod 76) a skutočnosť, že v prejedávanej veci sa požaduje výklad súladu niektorých vnútroštátnych ustanovení, ako aj praxi vnútroštátneho orgánu s ustanoveniami a všeobecnými zásadami práva Únie, vnútroštátny súd konštatuje existenciu nespochybniteľného styčného bodu s právom Únie. Tiež poznamenáva, že položené otázky zatiaľ neboli predmetom rozhodnutia týkajúceho sa prejudiciálneho konania v podobnej veci ani predmetom analýzy Súdneho dvora, takže podľa kritérií vypracovaných Súdnym dvorom v rozsudku CILFIT/Ministero della Sanità vnútroštátny súd uvádza, že správne uplatňovanie práva Únie nie je natoľko zjavné, aby neponechávalo priestor na rozumné pochybnosti, pokiaľ ide o riešenie predmetných otázok.

a) O prvej a druhej otázke

- 17 Výklad Súdneho dvora je podľa vnútroštátneho súdu potrebný na určenie, do akej miery je príspevok uložený výlučne určitým obchodníkom a dodávateľom vykonávajúcim obchodnú činnosť zlučiteľný so všeobecnými zásadami rovnosti a nediskriminácie, ako aj s povinnosťou členských štátov zabezpečiť pre účastníkov trhu s elektrinou rovnaké a nediskriminačné podmienky. Zásada rovnosti však znamená vylúčenie diskriminácie a rovnaké zaobchádzanie s osobami, ktoré sa nachádzajú v rovnakých a porovnateľných situáciách. V rámci uplatnenia uvedenej zásady sa na úrovni práva Únie obdobne vyvinula zásada daňovej neutrality, ktorá vyžaduje, aby členské štáty nevytvárali neodôvodnenú diskrimináciu medzi daňovníkmi.
- 18 V konkrétnom kontexte odvetvia energetiky stanovujú príslušné ustanovenia práva Únie povinnosť členských štátov zabezpečiť pre výrobcov elektriny rovnaké a nediskriminačné podmienky (článok 3 smernice 2019/944), ako aj povinnosť zdržať sa skresľovania hospodárskej súťaže znevýhodňovaním určitých účastníkov trhu.
- 19 Vnútroštátny súd poznamenáva, že podľa tvrdenia žalobkyne spôsob výpočtu príspevku z transakcií určených na vývoz v období od 1. septembra do 16. decembra 2022 vyžadoval, aby sa v prípade vývozu energie v rámci Spoločenstva nevykazoval nijaký zisk, kým v prospech domácich transakcií sa uznávalo teoretické ziskové rozpätie 2 %, takže týmto spôsobom došlo na vnútornom trhu Únie k zjavenému narušeniu hospodárskej súťaže. Takéto zníženie zisku a konkurencieschopnosti sa svojvoľne uložilo obchodníkom a dodávateľom vykonávajúcim obchodnú činnosť, hoci nejde o jediných prevádzkovateľov, ktorí vykonávajú činnosť nákupu/d'alsieho predaja elektriny na energetických trhoch – výrobcovia energie a predovšetkým výrobcovia energie z obnoviteľných zdrojov vykonávajú identickú činnosť odlišnú od obchodovania s energiou vyrobenou z vlastných zdrojov.
- 20 Okrem toho výrobné kapacity a výrobcovia, ktorí príspevku nepodliehajú, získali konkurenčnú výhodu oproti akýmkoľvek dodávateľom vykonávajúcim obchodnú činnosť, ako je žalobkyňa, pokiaľ ide o uvádzanie energie na veľkoobchodný trh.
- 21 Žalobkyňa ďalej uviedla, že jednak výrobcovia elektriny, jednak spoločnosti vykonávajúce obchodnú činnosť pôsobia na rovnakých trhoch na úrovni Únie a/alebo vnútroštátnom trhu, a preto ide o konkurentov, ktorí sa v súvislosti s uvádzaním elektriny na trh nachádzajú v podobnej situácii. Rozdielne zaobchádzanie s prevádzkovateľmi, ktorí sa nachádzajú v podobných situáciách, preto vedie k zavedeniu selektívneho a diskriminačného režimu, čím sa obmedzuje hospodárska súťaž.
- 22 Z tohto dôvodu vnútroštátny súd považuje najmä vzhľadom na bod 15 rozsudku Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën za potrebné obrátiť sa na Súdny dvor, aby rozhodol, či právne akty Únie, ktorými sa riadia zásady rovnosti

a nediskriminácie, ako aj povinnosť členských štátov zabezpečiť rovnaké a nediskriminačné podmienky pre účastníkov trhu s elektrinou, bránia členským štátom zriadiť predmetný príspevok, a to diferencovaným spôsobom, ktorý vylučuje určité kategórie výrobcov z povinnosti platiť tento príspevok.

b) O tretej otázke

- 23 Podľa názoru vnútroštátneho súdu je táto otázka potrebná na účely určenia, do akej miery predstavuje predmetný príspevok štátnu pomoc v prospech výrobcov elektriny, ktorí sa vylučujú z jeho platenia, ktorú je podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ potrebné oznámiť Európskej komisii.
- 24 Vnútroštátny súd poznamenáva, že hoci posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom v súlade s článkom 108 ods. 2 ZFEÚ patrí do výlučnej právomoci Komisie (rozsudky *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko*, bod 14, a *Unicredito Italiano*, bod 42), faktom ostáva, že vnútroštátne súdy sú povinné zabezpečiť ochranu práv jednotlivcov v prípade porušenia povinnosti vopred oznámiť štátnu pomoc Komisii (rozsudok *Autonome Provinz Bozen*, bod 59), pričom majú právomoc vykladať pojem štátna pomoc a rozhodnúť, či konkrétne rozhodnutie prijaté členským štátom predstavuje alebo nepredstavuje štátnu pomoc (rozsudku *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko*, bod 10, a *Transalpine Ölleitung in Österreich*, bod 39).
- 25 S ohľadom na judikatúru Súdneho dvora vnútroštátny súd ďalej poznamenáva, že vo veciach štátnej pomoci môže Súdny dvor poskytnúť vnútroštátnemu súdu prvky týkajúce sa výkladu, ktoré mu umožnia určiť, či vnútroštátne opatrenie možno klasifikovať ako štátnu pomoc podľa práva Únie (rozsudok *Fondul Proprietatea*, bod 84). Okrem toho povinnosť neposkytnúť pomoc skôr, než sa oznámi Komisii a predtým, ako Komisia vykoná predbežné preskúmanie podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ, má priamy účinok (rozsudok *Pearle a i.*, body 30 až 32).
- 26 Vnútroštátny súd uvádza, že ide aj o prípad v prejedávanej veci, keďže žalobkyňa poukazuje na to, že opatrenie zriaďujúce príspevok predstavuje štátnu pomoc, v súvislosti s ktorou sa nedodržala príslušná oznamovacia povinnosť. Hoci vnútroštátny súd za týchto okolností nemôže rozhodnúť o zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom, je v každom prípade povinný konštatovať nezákonnosť pomoci, ak nedošlo k jej oznámeniu v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, pretože priamy účinok uvedeného ustanovenia vyžaduje ochranu práv dotknutej osoby týmto spôsobom.
- 27 Vnútroštátny súd preto považuje za potrebné, aby Súdny dvor vyložil kritériá na posúdenie prípadnej štátnej pomoci, najmä kritérium selektívnej výhody zavedenej sporným opatrením, keďže určité kategórie výrobcov elektriny boli z platenia príspevku vylúčené.

c) O štvrtej otázke

- 28 Vnútroštátny súd poznamenáva, že v prejednávanej veci vzniká otázka kvalifikácie príspevku v tom zmysle, že predstavuje opatrenie, ktoré sa odráža pri stanovení predajnej ceny alebo pri obmedzení slobody určovania predajnej ceny, ktoré by mohlo byť v rozpore s ustanoveniami smernice 2019/944 a nariadení 2019/943 a 2022/1854, a to s prihliadnutím na zásadu proporcionality, podmienky, za ktorých sa povoľujú zásahy do tvorby cien na veľkoobchodnom trhu, neexistenciu dopadovej štúdie a potrebné opatrenia prijaté na úrovni Únie v súvislosti so zvyšovaním cien energie.
- 29 Žalobkyňa uviedla, že príspevok predstavuje zásah do tvorby voľných cien na trhu, čo je v rozpore so zásadami nariadenia 2019/943, keďže pravdepodobne nepovedie k stabilizácii cien, ale naopak k destabilizácii trhu ako celku. Príspevok zároveň jednoznačne prekračuje limity zásahu do dodávateľských cien, keďže: (i) stanovuje cenové stropy na veľkoobchodnom trhu a nie na maloobchodnom trhu, (ii) mimo limitov povolených smernicou 2019/944 nepriamo stanovuje cenové stropy pre zahraničných spotrebiteľov a (iii) diskriminačným spôsobom ukladá dodatočné náklady prostredníctvom úhrady predmetného príspevku, ktorý znášajú výlučne dodávatelia a obchodníci, a nie všetci účastníci trhu, ktorí nakupujú a ďalej predávajú elektrinu na veľkoobchodnom trhu.
- 30 Vzhľadom na to, že žalobkyňa namietala rozpor mechanizmu cenovej kontroly zavedený prostredníctvom príspevku s nariadením 2022/1854 a prekročenie jeho limitov, keďže ide o opatrenie, ktoré môže narušiť fungovanie vnútorného trhu s energiou, ohroziť bezpečnosť dodávok a viesť k ďalšiemu zvyšovaniu cien, vnútroštátny súd považuje výklad Súdneho dvora za potrebný na účely určenia, do akej miery majú vnútroštátne ustanovenia upravujúce príspevok významný vplyv na správanie sa na trhu a ovplyvňujú voľnú tvorbu cien v súlade s ustanoveniami smernice 2019/944 a nariadení 2019/943 a 2022/1854.

d) O piatej otázke

- 31 Vnútroštátny súd poznamenáva, že v prejednávanej veci vzniká otázka kvalifikácie príspevku v tom zmysle, že by mohol predstavovať opatrenie zahŕňajúce priame obmedzenia alebo obmedzenia s rovnakým účinkom na obchod medzi členskými štátmi, čo by mohlo odporovať príslušným ustanoveniam práva Únie.
- 32 V období od 1. septembra do 16. decembra 2022 OUG č. 27/2022 stanovoval odlišné zdanenie transakcií uzavretých na vnútroštátnej úrovni v porovnaní s transakciami určenými na vývoz, pričom sa prakticky odstránila zisková marža, pokiaľ išlo o predaj elektriny určenej na vývoz alebo na dodávky v rámci Spoločenstva z územia Rumunska a uplatňoval sa 100 % príspevok na rozdiel medzi cenou obchodovania s energiou na dennom trhu vzťahujúcou sa na deň pred transakciou (a nie skutočnou predajnou cenou) a nákupnou cenou. Táto metóda výpočtu v podstate znamenala, že pri vývoze energie do Únie sa

nevykazoval nijaký zisk, kým v prospech obchodných transakcií v Rumunsku sa uplatňovala teoretická zisková marža 2 %.

- 33 Hoci s účinnosťou od 16. decembra 2022 sa zrušil rozdielny vzorec výpočtu uplatniteľný na vývoz, po tomto dátume sa obmedzenie vývozu energie zaviedlo nepriamo, a to stanovením oveľa náročnejších transakčných podmienok pre vývoz, než aké sa predpokladali pre dovoz: dovoz elektriny viac nepodliehal príspevku stanovenému v ochrannej výške, kým vývoz energie viedol k povinnosti zaplatiť daň z akejkoľvek sumy prevyšujúcej nákupnú cenu energie o 2 %, čo viedlo k obmedzeniu s rovnakým vplyvom na vývoz.
- 34 Za týchto okolností je potrebné objasniť zlučiteľnosť vnútroštátnych ustanovení upravujúcich príspevkov s právom Únie o voľnom pohybe tovaru.

e) O šiestej otázke

- 35 Vnútroštátny súd považuje výklad Súdneho dvora za potrebný na účely určenia, či ustanovenia článku 401 smernice 2006/112 umožňujú členským štátom zaviesť daň z obratu, ako je príspevok, keďže takéto zdanenie nezohľadňuje náklady spojené s obchodnou činnosťou alebo skutočne dosiahnutý zisk.
- 36 Vnútroštátny súd poznamenáva, že obchodné spoločnosti pri výkone svojej činnosti evidujú vzhľadom na zložitosť trhu s energiou okrem nákladov na nákup elektriny alebo zemného plynu aj špecifické prevádzkové náklady vo významných sumách (napríklad náklady na vysokokvalifikovaný personál, náklady na počítačové programy, tarify a obchodné provízie na centralizovaných trhoch spravovaných operátorom trhu s elektrinou a zemným plynom, úrokové sadzby nákladov na financovanie atď.). Ustanovenia OUG č. 27/2022 týkajúce sa spôsobu výpočtu príspevku však nezohľadňujú odpočet týchto nákladov od základu dane.
- 37 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je však zachovanie alebo zavedenie daní členským štátom povolené len pod podmienkou, že tieto dane nemožno považovať za daň z obratu (rozsudok Novo Banco, bod 45).